

GLOSSA

a glosa = a explica un cuvant, sau un pasaj obscur dintr-un text;

“Glosa”

- este o poezie de idei, o creatie filosofica, rodul unei munci inelungate
- este o poezie cu forma fixa, greu accesibila
- fiecare strofa se va incheia cu un vers ca o concluzie

Poezia se constituie intr-un cod etic al omului de geniu, care, datorita autocunoasterii si experientei filosofice, trebuie sa se izoleze (filosofia shopenhaueriana) departe de tumultul efemer al vietii oamenilor de rand.

S1:

- strofa tema a poeziei cuprinde cugetari si aforisme
- versurile se grupeaza doua cate doua in patru distihuri
- primele versuri “*Vreme trece, vreme vine,/Ce e rau si ce e bine*” sunt o meditatie pe tema timpului, opunand timpul universal celui omenesc. De la onologie se trece la morala, omul de geniu trebuind sa deosebeasca “*binele*” de “*rau*”.
- totul e pus sub semnul zadarnicieei “Ce e val, ca valul trece”
- ”*Nu spera si nu ai teama*” geniul trebuieste sa renunte la sentimentele omenesti ale “*sperantei*” si “*temerii*” si sa se distanteze fata de lumea inconjuratoare, asemenea “*Luceafarului*”: “*De te-ndreamna, de te cheama/ Tu ramai la toate rece*”, ”*rece*” avand sensul de nepasator, indiferent
- ”cuvintele “*vreme*” si “*toate*” sugereaza partea statornica a existentei, partea pe care geniul trebuie sa o aprofundeze.

S2:

- incepe cu o imagine a cunoasterii empirice, prin simturi: “*Multe trec pe dinainte,/ In auz ne suna multe...*”. Verbul “*trec*” sugereaza efemeritatea a tot ce ne inconjoara.

- empirismul este ilustrat de cuvintele “*suna*” si “*asculte*” (“*Si ar sta sa le asculte ?...*”). Interrogatia retorica este refuzul unei astfel de cercetari empirice a intregului, care se incearca prin repetarea pronumelui “*multe*”.

- Lumea ce ne inconjoara fiind efemera, trecatoare, iar cercetarea ei nesigura, geniul trebuie sa se izoleze si astfel sa tinda spre autocunoastere “*Tu aseazate deoparte,/ Regasindu-te pe tine,*”.

S3:

- "Recea cumpan-a gandirii" metafora saraca, ampla, sugereaza ratiunea, care refuza iluzia fericirii "masca fericirii" si subliniaza desertaciunea ei.

- "Ce din moartea ei se neste/ Si o clipa tine poate;" temporalitatea este redusa la "clipa", accentuand si mai mult faptul ca fericirea este trecatoare.

- "Toate-s vechi si noua toate"; statornicul se manifesta in efemer luand mereu alte masti.

S4:

- "Privitor ca la teatru/ Tu in lume sa te-nchipui" Eminescu introduce motivul lumii ca teatru, larg raspandita in filosofia antica hindusa. Fiind un "teatru" lumea si viata nu trebuie sa ne amageasca

- "Tu in petreci in tine" omul de geniu se distanteaza de actorii subiectivi si se obiectiveaza printr-o dubla interiorizare."petrecerea" din sufletul geniului contrasteaza cu plansul si cearta omului comun, judecat dintr-o perspectiva shopenhaueriana pesimista.

- privind acest "teatru", omul superior va putea sa disocieze "binele" de "rau", ca un adevarat critic al actorilor.

S5:

- "Viitorul si trecutul/ Sunt a filei doua fete,.../ In prezent le-avem pe toate," sugereaza faptul ca trecutul, prezentul si viitorul sunt doar o conventie. De fapt, noi traim intr-un prezent etern, care inglobeaza totul (idee preluata de Shopenhauer de la Sfantul Augustin).

- prezentul este singura forma concreta a existentei.

S6:

- "Caci acelorasi mijloace/ Se supun cate exista" esenta lumii este aceeasi, desi manifestarile ei sunt altele si aceasta esenta trebuie sa ajunga s-o cunoasca omul de geniu.

S7, S8, S9:

- Eminescu apeleaza la mijloacele satirei, antiteza shopenhaueriana dintre geniu si oamenii de rand devenind si mai clara.

- "misi" si "natarai" sunt cei ce nu au idealuri, ci doar scopuri imediat; omul de geniu nu trebuie "sa li se prinda lor tovaras".

- ultimul vers "Ce e val, ca valul trece" impune in strofa urmatoare existenta unor imagini acvatice "cantec de sirena", "lucii mreje", "varteje" sugerand faptul ca lumea este la fel de schimbatoare ca si marea.

- versurile "Tu pe-alaturi te strecoara,/ Nu baga nici chiar de seama.../", "De te-ating, sa feri in laturi/ De hulesc, sa taci din gura.../", "Ca sa nu-ndragesti nimica,/ Tu ramai la toate rece."refuzul total de a se reintegra in lumea inconjuratoare.

S10:

- reia versurile din prima strofa, insa in ordine inversa, constituind axiome.
 - “Glosa” seamana cu o demonstratie matematica.